

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre 12 kor — fill.
Fél évre 6 kor — fill.
Negyed évre 3 kor — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délelben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel

Felolvas szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvéd iro-
dája, Barátok-tere Manólovics-há-
za. Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kosuth-utca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.

Nyitlatter soronkint 40 fillér.

Vörösmarty ünnepély.

Az országban mindenfelé ünneplik a jövő hó elsején és másodikkán Vörösmarty emlékül-
ünnepét.

A mi városunk se maradhat el a s az ünne-
peltetés bizonyára e városhoz méltó lessz.

A mozgalmat városunkban a katolikus kör
és a katolikus legényegylet kezdette meg.
Mindenesetre a két egyület elismerés illeti a
hazafias mozgalomért, amelyet kell, hogy siker
koronázzon, kell hogy az egész város közön-
sége támogassa a derék két együletet.

Most vettük kézhez azt a felhívást, amely
már maholnap hirdetni fogja az ünnepegek
sorrendjét:

A felhívás a következő:

Polgártársak!

Egy szó repült el nemrég az ország szívé-
ben nemes hazafiak ajkáról és szállt keresztül
a hazán: „Emeljük szobrot Vörösmarty Mi-
hálynak.”

S az eszme mindenütt az országban visz-
hangra talált, hol hálás és nemes magyar
szív dobogott!

Mindenki versenyezve ajánlja fel filiéit és
szolgálatát arra, hogy Vörösmarty Mihály ér-
demei, érdemszerint méltóttassanak!

Nem lessz ezután elfeledett a Vörösmarty
név! Mindannyiunk szent zárandok helye lessz
a sir, hol a szent hamvak nyugosznak!

Szózatá nemzeti imánk lessz.

Élni fog köben, ércben s hálás elismerés-
ben annak az emléke, aki felébresztette a
nemzetet százados álmából s magyarrá tette
és aki az elsatnyulás korában odadörögte az
ingadozó és csüggedő hazafiakhoz, hogy:
„Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar!”

Szabadka sz. kir. város is örömmel ragadja
meg az alkalmat, hogy méltóképp adózzék a
legnagyobb magyar költő emlékeinek s ezért
Vörösmarty Mihály születésének 100-ik év-
fordulója alkalmából Vörösmarty emlékül-
ünnepét rendez, melyre Szabadka város hazafias kö-
zönségét tisztelettel meghívjuk: A rendező
bizottság.

Az ünnepegek sora:

I. Deczember 1-én este ünnepélyes disz-
előadás a városi színházban.

II. Deczember 2-án d. e. 9 órákor gyüle-
kezés a „Pest szálloda“ nagytermében.

III. D. e. 10 órákor ünnepélyes istentisz-
telet a Szt.-Teréz templomban utána:

IV. Diszülés a Pest szálloda nagyter-
mében:

1. Elnöki megnyitó.

2. „Szózat.“ éneklé a szabadkai daleyegysület.

3. „Merengőhöz.“ Költemény írta Vörös-
marty Mihály, szavalja Dr. Demidur ur.

4. „Keszérű pohár“ dal Vörösmarty Mihály-
tól, éneklé Millasin Andor ur, zongorán ki-
séri Dr. Brenner József ur.

5. Ünnepi beszéd, tartja Dr. Rorák Imre
gymn. tanár ur.

6. „Szép Ilonka“ költemény Vörösmarty
Mihálytól, szavalja Paukovits Szerén k. a.
Zongorán kíséri Dr. Brenner József ur.

7. „Hymnus“ éneklé a szabadkai daleyeg-
ysület.

A helybeli szintársulat igazgatója Földesi
Sándor megjelent szerkesztőségünkben és
felajánlotta, hogy a vidéki hírlapíróknak ígért
előadást a Vörösmarty ünnepélyvel kapcsol-
atosan óhajítja megtartani. Ezt kivihetőnek
nem találtuk, éppen azért mert ez alkalom-
ma a vidéki hírlapírók el se jöhetnek hoz-
zánk. Egyelőre tehát saját kérésünkre halasz-
totta el az igazgató az előadást.

Különfélék.

— Együleti hír. A „Szeretet“ Nőegylet
leányárvaháza részére újabban adakoztak:
Jakobcsics Antalné 2 korona, N. N. 6 kor,
Dr. Schaffer Mórné egy zsák lisztet. Rieger
Mihályné 25 kilogr. só. Mohácsék Józsefné
2 drb csirkét. Kunszabó Antalné 10 kígr-
kalácsot. Fogadják a nemesszívű adakozók
ez uton az árvák és az egyesület köszönetét.
Az egyesület elhatározza, hogy az árvaházban
díszes karácsonyünnepélyt rendez. Már
eddig is többen adakoztak az árvák kará-
csonyfájára. Ezuton is kéri az egyesület a
nemesszívű emberbarátokat, kegyeskedjenek
bármily csekély adományokkal is hozzájá-
rulni, hogy az elhagyott árvák karácsonyfája
üresen ne álljon!

— A szabadkai „Szent Antal kenyere,
kath. népkönyha egyesület“ végrehajtó bi-
zottsága f. hó 24-én d. u. 3 órákor ülést,
tartott, melyen a következő határozatokat
hozták. Mindenekelőtt az elhunyt Mamuzsich
Mátyás prépost helyére elnökül Dr. Békffy
Gyula ügyvédet választotta meg. A mult év-
ről beterjesztett elszámolás jóváhagyása után
elhatározta a bizottság, hogy az egyesület
működését a folyó évben deczember hó 9-én
kezd meg, s ez időtől fogva 150 szegény
tanutót és 100 más foglalkozású egyént ré-
szesít, ingyenes ebédben, a kiknek arra ér-
demes voltát az iskolák igazgatói és a rend-
őrség igazolni fogják. Ezenkívül 20 filléért
bárki kaphat az egyesületben ebédet (kenyér-
rel együtt) naponként d. e. 11 órától d. u.
1 óráig. Az ételek elkészítésénél és kiosztásá-
nál naponként felváltva az egyesület két-két
választmányi tagja fog felügyelni.

— Tiszti estély Zomborban. F. hó 23-án
egy a közös hadsergebeli, valamint a hon-
védségi tisztek az Elefánt szállóban estélyt
tartottak. Vacsora után kitűnő hangulat mel-
lett folyt a poharazás zene mellett a késő
éjjeli órákig.

— Az izr. nőegylet népkönyhája részére
a Nemzeti Casinóban vasárnap délután folyta-
tott discursus folytán a következő ur. k u. m.
Dr. Blum László, Dr. Schreiber Mór, Dr.
Weisz Jenő, Dr. Dömötör Miksa Dr. Dominus
Simon 2—2 koronát ajándékoztak kezeimhez.
Köszönettel nyugtázom: Dr. Hajnal József e.
titkár.

— Gylkosság 20 fillér mlatt. A zombori
kir. törvényszék mint esküdttörbőség Dr. Gozsdu
Elek elnöktele alatt Nikolits Józsa és apja
Lázár laliti lakosok bünperét tárgyalta teg-
nap, akik f. évi július 14-én Pivnicán agyon-
verték Nikolics Tadiát, aki Nikolits Józának
kölcsonadott 20 fillért visszakövetelte. Az
esküdtek háromszor is visszavonultak ítélet-
hozatalra, mivel a kérdéseket nem értették
meg. Először Nikolics Lázárt felmentették,
másodsor mindkét vádlottat elítélték, végre
harmadsor az apát felmentették fiát pedig
elítélték. Marasztaló verdikt alapján a kir.
Törvényszék Nikolics Józát 4 évi fegyházra
ítélte.

— Bács-Bodrogh vármegye agarászegye-
sületének agárversenye. Nagy érdeklődés
mellett folyt le tegnapi délután a megye
agarászegyesületének agárversenye. A nyert-
esség feltétele az, hogy a nyertesnek még
egymásutáni két évben kell az első díjat
megkapni. Pilaszánovits Józseftől elvette a
díjat Leibach Antal, ettől pedig a tegnapi
versenyen Fernbach Károly által nevezett és
Roheim Zsiga tulajdonát képező „Snapsz“
nevű agara. A versenyzők között voltak:
Vojnits Simon, Vojnits Béla, Roheim Zsiga,
Vojnits Elemér, Pilaszánovits József, Leibach
Antal, Leibach Keresztély, Fernbach Károly,
Fernbach János. A versenyt érdekessé tette az,
hogy a díj elég magas 2000 kor. A két hét előtti
versenyen Fernbach János „Csipke“ nevű
agara győzött. Csipke most is részt vett a
versenyen, de Roheim „Snapsz“-a legyőzte.

— Villamos szerencsétlenség. Tegnapi
délután 4—5 óra tájban majdnem végzetes
szerencsétlenség érte Dr. Reisner Lajos ügy-
védet és Milassin Bandi árvaszéki tisztviselőt.
Vadászatról jöttek kocsin hazafelé, kissé kö-
dös volt az idő, úgy hogy a mikor a palicsi
uton a szőlők végénél voltak a bekanyarodás-
nál összeütköztek a robogó villamos ko-
csival. A villamos kocsit oly erősen vágódott
Reisnerék kocsiához, hogy kettétört, Milassin
kivágódott a kocsiból és eszméletlenül terült
el a földön. Dr. Reisner a kocsit másik felé-
ben ülve maradt. Az egyik lónak nyaka
tört és most is ott kintlódik az árokban, a
másik elfutott. A villamos kocsiban ülők
azonnal leugrottak a kocsiból, Milassin fel-
emelték és eszméletre térítették. Szerencsére
nagyobb baja nem történt. A rendőrség meg-
indította a vizsgálatot kit terhel a felelősség.

— Az ö-kanzsai műkedvelő társulat 50 éves jubileumát üli már. Jólékonyc-éu előadással ünnepelte meg ez a kis bácskai városka a félszázados jubileumát az ottani városi színházban f. hó 25-én. Géczy „Gyimesi vadvirág“ című népszimnüt adta elő az intelligens tagokból álló műkedvelő társulat. A szindarab előtt *Gajó István* — lapunk tudósítója — szavaltta el erre az alkalomra írt Prologját. Az előadás után pedig táncz volt. A társulat mostani igazgatója *Herczeg Ede*.

— **Fizetés képtelenség.** A rozsz üzletmenet ismét egy nagy kereskedőnket juttatta a tönk szélére, *Kiss Ferencz*, kinek üzlete 20 esztendeje áll a helybeli piacon és kit az egész városban mint szolid, becsületes kereskedőt ismernek, ma beszűntette fizetéseit. A passzívák 160—180.000 koronára rugnak. Ugy a hitelezők, mint a cég azon van, hogy egyezség jöjjön létre. A helybeli piac alig van néhány ezer koronával érdekelve.

— **Bepanaszolt apát-plébános.** Rendkívül érdekes tárgyalás lesz folyó hó 28-ikán a zombori kir. járásbíró előtt. A panaszos Dr. Budai Gerő főgymnasiai hittanár, aki feljelentette Fejér Gyula apát-plébánost becsület sértés miatt és pedig azért, mert őt levélben becsületében megsértette és ezen levél másolatát az apát-plébános káplánjai és több plébános előtt felolvasta. A tárgyalásra nyolcz lelkész van tanuként megidézve Rásó Sándor kir. törvényszéki albiró elé. A tárgyalás eredményét kíváncsian várják Zomborban.

— **Villanyvilágítás Zomborban.** Zombor város villanyvilágítással leendő ellátása tárgyában szerényen folynak az előkészítő munkálatok a városi tanácsnál és bizottságokban Ámbár ez a főispán kedvező eszméje és kivételét sürgeti — a város közönsége nem nagyon örül neki, — igen fél a rendkívül nagy beruházásoktól. A város el van adósodva, ipara, kereskedelme nincs, a lakosság elszegényedésének ijesztő tünetei mutatkoznak.

— **Tiphusz-járvány.** Zomborban a tiphusz járványszerűleg fellépett, de a közegészségi bizottságot összehívni még nem tartották érdemesnek, pedig naponta halnak az emberek. A várost környező községek is tiphusszal inficiálva vannak, különösen Nemes-Miljics és Kapuszina.

— **Öngyilkosság hatvan korona miatt.** Knezev Mihály csurogi földbirtokos két napig mulatott egyik korcsmában. Mikor már jól kimulatolta magát, hazament, de a nála volt hatvan korona nélkül. Fiai emiatt nagyon megharagudtak rá, vitába elegyedtek az öreggel és megis ütötték. Knezev Mihály ezt annyira szívére vette, hogy tegnap este felakasztotta magát.

— **A szabadkai fiu levele Kinából.** Igen érdekes levelet kapott ma egy helybeli kereskedő a kinai háboruból öcsésétől Eberstark Andortól, aki tengerész katoná. A levél szövegéről a következő: „Taku, 1900. október 6-án. Kedves bátyám! Ezenel tudósítok, hogy mink már szerencsésen megérkeztünk Kinába. Hála Istennek, nagy viharok után egyszerű mégis elértek a nagy kinai birodalmat, bizony sokáig tartott, mert jöttünk Póliától Kináig, ez pedig kelet Ázsiában van és itt, ahol mi vagyunk Takunak nevezik, alig hogy megérkeztünk másnap már korán reggel háboruszképen felfegyverezve mentünk Peking felé az ut nagyon regényes mert még odaértünk több falun kellett ke-

resztül mennünk, egy utálatos népség van Kinában, az uton volt nagy támadásunk az ugynevezett Jangesu várost ostromoltuk, az egész nem tartott három óráig és diadalmasan kitűztük az osztrák-magyar lobogót — onnan mentünk Pekingbe. Több ütközeteken mentünk keresztül míg odaértünk Pekingbe, Kina fővárosa és a régi szent városba, de már mikor odaértünk már be volt véve, egy szép este jön a parancs, hogy rögtön menni kell, mert a Petingsz várakat bombázzák, persze gondolhatjátok hogy esett nekem ez — mikor már nem aludtam többet 4 éjjel mint 2 vagy 3 órát, a bombázás tartott reggelig. Most hétfőn vettük be az ugynevezett városokat. — Schangaidan és Csinkvantán, meg négy nagy várat. Istenem ha tudnátok mennyi drágaság van Kinában, most pihenünk egyelőre a tábor tüze mellett gondolkozok úgy sokszor haza. Az mégis jó, hogy vagyunk több magyar fiuk így csak mégis eltelik az idő, én a levelet megkaptam szeptember 8-án Takuba és én is irtam kérelmet Port-Saidoból Afrikából, hát azt megkaptad e most már nem írhatok én egészséges vagyok, a mit viszont kívánok ezzel zárom leveletem maradok szerető öcséd a csalátereden Eberstark Andor“.

— **Esküdtszéki tárgyalás.** Zomborban f. hó 24-én esküdtszéki tárgyalás volt Dr. Gozsdu Elek elnöklote alatt. A vádat Keresztes János ügyész, a védelmet Dr. Bikár Nénád helyett helyettese Dr. Pastrovits János képviselte. A vád tárgya gyujtogatás. Az eset következő: 1900. szept. 14-én a hajnali órákban kigyulladt Csonópján Pechlof Antal háza s leégett. Erre a szomszéd, Jankovits Antal kinek 600 korona értékű háza 400 koronára volt becsülve, alkalmasnak tartotta az alkalmat arra, hogy egy kis pénzhez jusson, olykép, hogy petroleumos kőcczel a saját kis házat is felgyujtsa. Dacára, hogy kétszer is igyekezett ezt megtenni, eloltották a már égni kezdő házat. Megtalálták a padláson a petroleumos kőcczet is. Ezért letartóztatták. A vizsgálat s a fő tárgyaláson bizonyítani vádolt tagadásával szemben nem sikerült azt, hogy ő fenn volt a padláson, s miután a kőcczot mely csak pörkölött volt, nem a nád között volt, hanem a padlás alján feküdt az esküdtek nem hűnőznek mondták, mire a törvényszék felmentette s azonnal szabadlábra helyezte.

— **Egy új kalendárium.** Mikor tíz egynehány évvel ezelőtt megjelent az első Almanach, mindenki elcsodálkozott. Hát így is lehet kalendáriumot csinálni? Egy pár esztendő múlva aztán megjelent a Kncses Kalendárium. — Nini, hát négy ez! — S most már a harmadik érdekes fajtája indul meg a kalendáriumnak. Egy darab könyvbe fűzött Amerika ez, mely az Üllői-úti Révai-féle könyvesházból indul országgá, hogy tarka papirosba fözve hirmendőjé legyen az időnek és annak, a mi a legközelebb elmúlt időkben történt az irodalom mezéjén. A napiári rész után nagybecsű szépirodalmi cikkek következnek, a magyar tárczairás atyamesterétől, Porzótól (Ágai Adolf) egy hosszabb tárcza, egy elmés, finom kis rajz szegény Pap Dánieltől, alighanem legutólsó munkája ennek a legfranciább eszű, finom lélekrajzoló magyarnak. Van benne cikkek Brandestől (Mit olvastunk?), a nagyhirű, tavaly nálunk járt eszhetikusától. Azon felül egész sereg elbeszélés, kis szindarab, kedves, humoros történetek, például arról, hogy magyarosítottak meg egy németet Jókai művei.

Kép és cikkek szól a párisi Jókai-kiállításról: Szomaházy István magyarázta humorosan Eötvös Károly művészetét, a kiknek arcképe is van a kötetben, s egy levele, mely a magyar észnek és stílusnak egyaránt remeke. A szorakoztató cikkek után pedig ott van az újabb magyar irodalom jelesebb termékeinek bibliográfiája, mindjárt a rendelőlappokkal megspékelve. Az embernek csak a nevét kell leírni, s özönlenni fog házába a sok szebbnél-szebb, jobbnál-jóbb könyv, a nemzeti szellem e csendes letéteményesei, a magyar ész, magya műveltség terjesztői. Azt hisszük, nem lesz Magyarországban ember, a ki egy párnak alá ne kanyarítaná a nevét. Még a szegény ember is könnyen hozzá jut a maga kívánt könyvéhez, kis havi részletfizetés révén. S a mi megint nagyon érdekes, a kiadó cég (Révai Testvérek, Budapest, VIII. Üllői-ut 18.) ingyen küldi meg a 172 oldalas nagy kötetet vevőinek s a magyar irodalom barátainak.

✓ SZINÉSZET.

November 24.

Kaddisasszony. A már-már egyhangvú válló repertoír élenkítésére jó szolgálatot tett ennek az operettének csengő-bongó muzsikája, kellő gonddal és költséggel kiállított első felvonásbeli tablauja és élénk kostumjeivel. **Torossy (Lucy)** gyönyörűen tánczolt és az ugynevezett dikciós énekszámait ügyesen adta elő, s bár játéka erősen magányviselete a Kúry imitatio jellegét ezt inkább érdem, mint hibának kell betudni. A yes-yes nótára eljárt kánkánt megismételtették vele. **Szögyi (Leila)** Ullah) izléses öltözékeit szívesen látta, szép énekszámait élvezettel fogadta a közönség. **Williamson** keveset, de jól beszél, s ennél fogva **Ferenczy** is tudta s jól játszotta szerepét. **Popp-nak** (Billi) sokkal de sokkal több életet kellett volna önteni játékába. **Billinek** fiatalos hevével, szeretetreméltó könnyelműségei kell **Leila** Ullah meghódítania. A többi szereplők jók voltak. Az ideg orvosok **Márton**, **Tallian**, **Vágó**, **Baróthy** kaczagatók mókáikkal állandó derűtségben tartották a közönséget.

A darabhoz jeles karmesterünk **Várady** Aladár 4 betéteit producalt, közülük két igen csinos és dallamos románczot. Ezzel kapcsolatban azonban megjegyezzük azt, hogy ezen betétek épen azért, mert szerzőjük erős zeneérzékéről tesznek tanubizonytságot, nagyon megváltoztatják nagy számuknál fogva a kaddisasszony zenei alapszínétét.

November 25.

Éjjel az erdőn. A szereplők némi kivétellel kitétek magukért, olyan összevágó, szép előadást produkáltak, amilyent őszintén megvallva — az előző népszimnűelőadások után alig reméltünk. Talán **Baróthy** túlbuzgósa az egyetlen momentum, ami valamennyit levon az est sikeréből. **Szepessy** előző szerepléseiben valami szokatlan és groteszk vonást találtunk, minek eredetét eddig nem ismerlük. Tegnap fellepte ugylátszik helyes magyarázatát adja annak, hogy mimikája, rustikus gesztusai azok, amik eddig zavarólag hatottak az operettekben, s amelyek ugylátszik nagyon alkalmasak arra, hogy népszimnűben hatást érjen el velük.